Q. D. B. V.

De

MAGIA DÆMONIACA DISQUISITIO PHYSICA,

quam

In Illustri VVittenberga

PRÆSIDE

M. JOHANNE VVERGER Lubec.

Publicæ exponit συζητήσει.

NICOLAUS SCHMIDT Lubec.

Anno 1657. Sept. XXX.

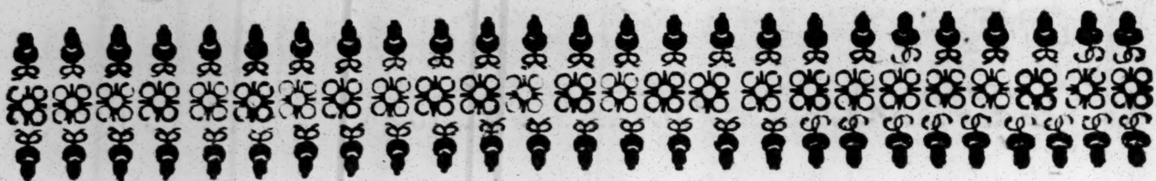
In auditorio minori. Horis pomeridianis.

WITTEBERGÆ,
Literis OELSCHLEGELIANIS.

Πϱοαύλιον.

MUltum sanè interest, novisse, quid distent æra lupinis, & quomodo arcana naturæ differant ab operibus Satanicis. Mirandum certè, irrepsisse multorum animis illam opinionem, ut, quæ magiæ naturalis ope, id est, ex viribus naturæ peraguntur, ea sphæræ diabolicæ adjudicent: contrà verò illa, quæ unicè dæmonem causam agnoscunt, viribus naturalibus adscribant. Sic imperitum vulgus nequit adduci, ut credat, fimum columbinum, etiam gelu intensissimo, posse tecta domosq; incendere naturaliter: posse Mahumetis feretrum ferreum hærere in medio aere suspensum. Docti autem, quiq; rerum naturalium scientiâ sunt instructi, rident vana hæc vulgi commenta, causasq; horum in ipsa natura investigant. Noverunt, in magnete latere vim, quâ attrahit ferrum; noverunt, fimum columbinum abundare igniculis, qui, dum resistunt hosti, frigori, congregantur, donec in flammam erumpant. Sic contrà non excedere vires naturæ autumat plebs, quando per unguentum armarium vulneratus, vel per multa millaria absens pristinæ sanitati restituitur. Sic verbis, ligaturis &c. inesse putat vim naturalem morbos vel inferendi vel auferendi, vel res furto surreptas recuperandi. Sed putat! Nos diabolica talia proclamamus. Ipsi Ethnici, quorum animi densissimis errorum tenebris erant involuti, verticem quasi consecuti erant in magia dæmoniaca, cujus varias species vide sis ap. Meisn. philos. sobr. part. 2. Nos vires nostri ingenii circa præsentem materiam periclitabimur, visuri, quomodo dæmoniaca Dæmoni, naturalia causis naturalibus vendicare possimus. Tu, gloriosissime Deus, nostris adsis conatibus!

THESIS.

Magia Dæmoniaca ſuas habet ſpecies.

§. I.

Uid ſit Magia Dæmoniaca, partim ex ipsâ appellatione, partim ex oppoſito ejus, magia naturali ſatis ſuperque liquet. Nempè eſt privatio habitus, quem in mancipiis ſuis ſupplere conatur Dæmon. Horrendum enim eſt dictu, quoſdam homines eò malitiæ procedere, ut auxilium diabolicum implorare in quibuſdam non vereantur. Sic quidam ſpiritibus utuntur familiaribus, quos vitris, thecis, annulis, cryſtallis, aliiſque ergaſtulis includunt, ut ope artis hujus dæmoniacæ maximam ſibi acquirant ſcientiam, imò rerum omnium peritisſimi fiant. Quid? quod ulterius progrediantur, & ſæpè admiranda opera ope Satanicâ producant, quod proh dolor, non ſine magno detrimento experiri mortales ſæpius coguntur. Ut cum varias cient tempeſtates, jumentis damnum inferunt, fruges in agris lædunt, imò infinita alia præſtant. Non autem per ſe & directè magiæ dæmoniacæ tractationem hîc ſuſcipimus, cum tantùm reductivè pertineat ad forum & campum phyſicum, ſed indirectè tantùm, prout opponitur privativè magiæ noſtræ naturali: Oppoſita namque juxta ſe poſita magis magiſque eluceſcunt. Accedit, quod vulgus ſæpius, quæ vi Satanicâ peraguntur, ſphæræ phyſicæ

eſſe

esse existimet. Physicus itaque naturalia à dæmoniacis, vera & legitima â spuriis & falsis discernere debet. Sic quando corpora redduntur inconspicua, quando homines ictus & tela absque ullâ noxâ & detrimento excipiunt, id unicè magiæ dæmoniacæ erit adjudicandum.

Magia divinatoria.

§. 2.

Ad primam hujus Magiæ classem reducimus divinatoriam, quæ est rerum abditarum ope dæmonis parta cognitio. Notanter autem addimus verba *ope dæmonis*. His enim distinguitur præsens divinatio â divinatione naturali, quando ex sedulâ causarum Physicarum observatione effectus futuros quodammodo prævidemus & prædicimus. Sic Meteorologi & Astrologi eclipses, tempestates, præscire optimè possunt. Vident enim nubium dispositionem, hinc pro varietate harum cælum vel udum vel sudum prænuntiant; Prævident certo temporis puncto futuram interpositionem lunæ cum terra, item solis cum terra, hinc solarem & lunarem Ecclipsin prænuntiare possunt. Estq; illa divinatoria magia rursus duplex, vel *subtilis* vel *crassa*. Respectu illius Diabolus se transfigurat in angelum lucis, respectu hujus est spiritus tenebrarum. Ad priorem pertinent oracula gentilium, quando in rebus dubiis suos consulebant Deastros, qui nonnunquam vera prædicebant, nonnunquam etiam dubiis verbis sua implicabant responsa. Verum quidem est, dæmonem futurorum notitiam posse haberi: experientissimus enim est Physicus, novit exactè connexionem causæ cum effecto, novit stellarum in hæc inferiora influentiam, novit totius cæli cum sublunaribus amicitiam & societatem. At quæ non supponunt causas tales naturales, novisse neutiquam potest. Hinc dubia illa responsa profert, ut tutiùs lateat, famamq; afferat suam, quomodocunq; etiam res velit cadere. Huc spectat, quando homines literati sub nomine spiritus familiaris

 cum

cum Diabolo occultè rem habent, qui ipsos in percipiendis rerum qualitatibus, in cognoscendis disciplinis Philosophicis mirificè instruit, quiq; ipsis, quæ in diversis regionibus, locisq; remotissimis fiunt, revelat & manifestat Elegantissimè totum negotium de spiritibus familiaribus perstrinxit *B. Meisn. Phil. sobr. part. 2. sect 2. p m. 420. 41.* ubi modum quoq; uberiùs descripsit, quando spiritus tales alliciuntur. Huc spectant ἱεροσκοπία id est, extispicina, quæ erat consideratio intestinorum in hostiis immolandis, ex quibus vel de Numinis irato vel benevolo animo certiores reddebantur homines: ὀρνιθομαντεία, id est, aruspicina, quando ex avium cantu, volatu mira prænunciabant. Hinc Virgilius. *Sæpè sinistra cavâ prædixit ab Ilice cornix.* Γαιομαντεία, quando ex terræ motibus, scissura, voragine, reliquisq; impressionibus futura præmonstrabant. Plures divinandi modos adducere pagellæ ratio vetat, infiniti illi fuêre, Conferatur *Excell. Dn. Sperling. Instit. Phys. lib. 2. p. 369. B. Meisn. in citato loco & Peucerus in libello suo de divinat*: Ad posteriorem pertinent νεκρομαντεία, quando manes & animæ mortuorum vel per certa verba, vel per adjurationes ex inferno evocari putabantur, ut res futuras annunciarent. Cujus abominandæ magiæ exemplum in sacris deprehendimus 2. Reg 28. ubi Pythonissa Samuelem produxit, ut statum Saulis futurum prædiceret. Λεκανομαντεία; quando aureas & argenteas laminas in pelvim aqua repletam imponebant, postea certis verbis pronunciatis, dæmon evocabatur, mox sonitus tenuis audiebatur, qni erat signum adventantis Diaboli: ὑδρομαντεία, κρυσταλλομαντεία, κοσκινομαντεία &c.

Magia præstigiatoria.

§. 3.

Est operum admirandorum, sed apparentium auxilio diaboli productio, Tota namq; res præstigiosa est, & glaucoma oculis adspectantium objicitur, quicquid etiam producatur.

Sic

Sic Erfordiæ Monachus quidam currum fæno adimpletum unà cum equis currum trahentibus devoravit uno vel altero rictu, magnâ hominum copiâ præsente, mox rusticus extra urbem currum suum, equos & fænum invenit: Nempè potuit Satan modo celerrimo objectum verum removere, & aliò transportare, cum sit πολυδαίμων, dolisq; instructissimus. Triplici enim potissimum ratione magia talis præstigiatoria fieri solet, vel objectum verum removendo, vel objectum falsum ponendo & deniq; sensus hominum pervertendo. Huc spectat λυκαιθρωπία, quando homines in lupos converti posse putantur, quam multi firmissimè tenent, non tantum per Livoniam & Lapponiam, quibus in locis dæmon sæpius tales præstigiatorias actiones exercet, sed etiam per nostram Saxoniam. Hinc ruri degentes istis duodecim diebus natalitia Christi proximè insequentibus domus suas claudunt, & januæ crucis figuram inscribunt, existimantes, istos λυκανθρώπους isto tempore per agros oberrare, in pecora irruere, damnumq; hominibus inferre. Nos non erimus operosi in demonstrandâ hujus conversionis impossibilitate, cum antehac peculiari quadam disputatione figmentum hoc repudiaverimus. Ex modo, quo fiat illa transmutatio, satis superq; liquebit futilitas totius negotii, imò ἀδυναμία. Describitur modus hic â Peucero, nempè quod primitus congregentur illa diaboli mancipia, post animæ eorum egressæ è propriis domiciliis in lupina involent corpora, & ab iisdem præstituto tempore circumferantur, Tandem verò reuniantur cum pristinis suis corporibus. At quilibet videt, ecstasi quadam ope Satanica corripi istos homines, sensusq; eorum perverti penitus, ut suas animas migrasse in lupina corpora certò certiùs sibi imaginentur. Quid enim illa animæ abreptio & reunitio cum pristino domicilio aliud infert quam veram resurrectionem, quæ Satanicæ activitatis sphæram longissimè transcendit. *Casmannus in ψυχολ. part. 2. p. m. 61.* hæc conversionis hujus media adducit, nempè recitari ordine certa verba, vel hominem sese baltheo quodam circumcingere, & paulò post animam è suo evolare habitaculo. Quæ omnia solâ tantum re-

censio-

cenſione ἀδυναμίαν hujns transmutationis evincunt. Hûc referimus Magos Ægyptios, qui præſtigiis diabolicis baculos in ſerpentes mutarunt Exod. 7. quæ immutatio non fuit vera & miraculoſa, ſed omni procul dubio magica & præſtigiatoria. *Vide pnevmat. Plur. Rev. & Excel. Dn. D. Scharffii, l. 3. q. 4. pag. 185.* His accenſenda nocturna comitia, quæ peragunt in monte Bructerorum (Blocksberg) ubi ſagæ & veneficæ fatentur, animas earum â corpore abreptas commeſſationibus ac tripudiis indulgere, ubi ſtatim abſurditas conſpicitur, dum animæ, quæ eſt ſpiritualis naturæ, iſtius modi actiones adſcribuntur, quas non niſi conjuncta cum corpore exercere valet. His annumerandum, quando ex foraminibus parietum, ex bacnlis aliisque rebus ſiccisſimis lac emulgent magæ.

Magia Effectoria.

§. 4.

Tertiam magia effectoria abſolvit claſſem, eſtq; admirandorum operum realium auxilio diaboli productio. Mirari hîc neceſſum habemus ſupremi Numinis longanimitatem, quod non ſolùm permittat Diabolo præſtigiis ſuis homines fallere, verum etiam reales quoſdam effectus ſiſtere, vel per ſe ipſum, vel per ſuos miniſtros & aſſeclas. Reſpectu perſonarum, circa quas tendunt Dæmoniacæ hæ operationes, poteſt diſpeſci in *utilem* & *pernicioſam*. Eſt autem utilis in eo potisſimum ſita, ut ab hominibus, quibus favent, abigant mala, curent vulnera, morbos, ad quæ præſtanda certis utuntur mediis venefici & magi, quandoq: verbis, verſibus & ſententiis, e. g. ad morſum canis rabidi hæc pronunciant verba. *Hax, Pax, Max Deus Adimax*, quandoq; figuris geometricis, numeris aliisq; incantationibus. Huc pertinet, quando pronunciatis certis verbis, ſeras reſerare valent, quod ſæpius fieri aſſolet, & non ita pridem hîc Wittebergæ â malefico quodam factitatum fuit. Ita Diabolus faſcinat & præſtringit humanas men-

mentes, ut vim iſtam inhærere rebus iſtis firmisſimè ſibi perſuaſum habeant, earumq; applicationem omnium ſubſequentium effectuum cauſam eſſe. *Noxia & perniciosa* in illo conſiſtit, ut perdant fruges, excitent ventorum horrenda murmura, damnum inferant hominibus pariter atq; pecoribus, nihilque eorum intermittant, quæ ad detrimentum aliquod vergere poſſunt. Sic in Islandia maxima ferè hominum pars commercia & pacta cum Diabolo init, & ferè quotidiè magicas incantationes exercet, ita ut iis, qui levisſimam aliquam injuriam illis intulerunt, gravisſimum damnum immittant, immisſis vermibus per faſcinationem & erucis in crura, brachia, pedes, quæ ad mortem usque vexant miſellos iſtos homines. Et quid longinqua memoro, cur non eorum potius, quæ ante pedes ſunt, mentionem injicio. Ipſæ Magæ apud nos ac veneficæ torturis ſubjectæ ſæpius confeſſæ fuerunt, ſe non nunquam hominibus innocentisſimis vehementer nocuiſſe ſuis faſcinationibus, ut mens meminiſſe horreat horrendas illas incantationes. *Pergendum ad quæſtiones.*

QUÆSTIO I.

An naturaliter hominum corpora inconſpicua, & â ferri, & globulorum ictibus immunia reddi queant. N.

Diabolica res penitus eſt, & à viribus naturæ nullo modo præſtari poteſt, ut aliquis ſuum corpus indurare, ſeq; hominum conſpectui ſubducere valeat. Commercium cum dæmone ineunt, & amicam cum eo conſpirationem alunt. Nonnunquam etiam accidit, ut incautis talia inſtillentur mentibus & inſcii quidam mediis iſtis, ut herbis & verbis utantur, ita ut effectus, quem intenderant, ſubſequatur. Neque hos â commercio Diabolico in totum abſolvimus. Fædus hic adeſt implicitum & profesſio tacita. Quod primum concernit de cor-

poribus inconſpicuis fieri id nullatenus poteſt. Color namque in objecto ſenſili ſemper manet, cum ſit objectum viſus proprium. Hujus quoque ſpecies viſibilis neceſſariò recipitur ab adſtante, ſi nempè medium ſit legitimum & organum rectè diſpoſitum. Diabolus Ergò vel objectum motu quodam celerrimo amovet ab adſtantium adſpectu aut oculos hominum faſcinat & præſtringit. Quod alterum attinet, novimus, naturaliter ad ictum vehementiorem diſſolutionem continui ſequi ſolere: Imò actiones humanæ impedirentur, & homo planè ineptus eſſet ad expedienda ſua negotia, ſi durum ipſi eſſet corpus: Quod ſatis ſuperque deprehendimus hiberno tempore, quando enim manus ob inclementiam aëris obriguere difficulter ſuum officium exequuntur, Diabolum potius exiſtimamus ictus illos excipere vel averruncare ab hominum corporibus. Elegantisſimè de his ſcribit *Excell. Dn. Sperling Inſtit. Phyſ. pag. 376,* cujus cum verbis concludimus. *Diabolus ipſe comœdiæ hujus autor eſt, ictus ſuſcipit, mundumq; credulum ad ſe allicit, utcorpora cum animabus in præſentisſimam trahat perniticem.*

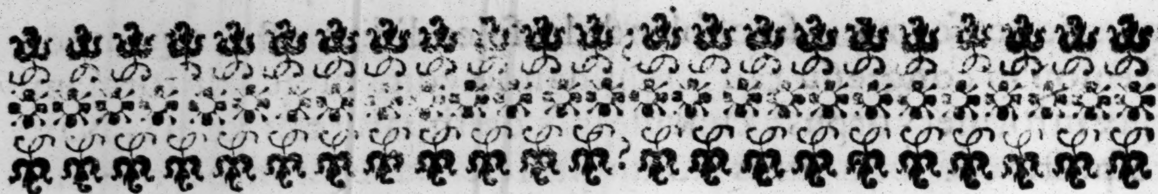
QUÆSTIO II.

Quid de congreſſu dæmoneum cum Magis, eorumq; generatione ſit tenendum?

HEnricus Nicolai in tract. de magicis Actionibus, aliique nonnulli exiſtimant, dæmones verè generare, verumque cum magis & veneficis effectum producere. Nos autem iſti ſententiæ per omnia ſubſcribere non poſſumus, certis adducti fundamentis. Congreſſum admittimus quidem verum, quem dæmon in aſſumpto corpore habet cum ſpurcisſimis iſtis vetulis, at generationem hîc eſſe veram, pernegamus. Argumentum primum deſumimus *ex abſentia formalis rationis, quam aliàs agnoſcit generatio.* Conſiſtere autem generationem in communica-

nicatione formæ, sole splendido splendidius est, Quomodo dæmon in congressu tali abominando communicabit formam, quæ informet corpus, cum ille ipse destituatur tali forma, Nam respectu corporis istius adsumpti sese habet non per modum formæ informantis, sed tantum assistentis. *Secundum desumimus ex absentia seminis.* Generationem à semine dependere proximè extra dubitationis aleam positum est. Ubi itaque deest semen, ibi vera generatio locum habere nequit. Quod autem dæmonibus materia generationis, nempe semen, desit, ex eo constabit, quod sint spiritus. Urgent hic, generationem absolvi per surreptum semen. Sit ita, non tamen generat dæmon, sed ille potius, à quo est emissum. Accedit, quod tale surreptum semen sit planè ineptum ad generationem, spiritus enim amittuntur, qui sunt fæcunditatis autores. dum aliò transfertur. Videntur autem obstare fætus suppostitii, qui dæmonem originem & causam agnoscunt. Sed res est in salvo. Non sunt physicus aliquis effectus, non adest ibi forma quædam informans corpus. Diabolus uterum sagarum facili negotio inflare, ex sanguine & semine veneficarum corpus aliquod elaborare potest, cui postmodum ipse tanquam forma assistens, assistit, suasque operationes per istud corpus exserit. Ita diabolus nihil non tentat, quod cedere queat in humanæ gentis perniciem.

ITa est. Ei tantùm fluunt fèliciter
Conamina sua cuncta, cui maxima
Cura est piè timere Numen, ut decet,
Comitesq; sunt fervens studium, amatus labor
Ordo bonus. Quæ cuncta dum consecras tuis
Studiis, AMICE & publicè monstras, opus
Pergis tuum laudabilis. Cui gratulor
Patriq;, cui Natus, dies piè locans.

Quô amico affectu gratul.
deprop.

CONSTANTINUS Ziegra
SS. Th. Lic. Coll. Phil. Adj.

SIc est! Mens generosa nequit subsistere, nescit
Repere humi, nullo ponit levidensia censu:
Alta sapit, causas ipsas molimine magno
Indagat rerum, quid distent æra lupinis
Explorat, quærit, quid sit discriminis inter
Mirandos rerum effectus, & Dæmonis ἔργα.
Hoc dum conaris jam, SCHMIDI, soricis instar

Inge-

Ingenium prodis, te vilibus alta relictis
Quærere: Felici ſemper ſic alite perge,
Et meſſem cernes olim lætiſſimam honoris

PRÆSES.

Ad
Pereximium atq; Eruditisſimum
Dn. RESPONDENTEM
Amicum jugiter colendum & conſalaneum ſuavisſimum.

QVæris & inquiris Magicas ſapienter in artes,
Scilicet hoc magnæ ſedulitatis opus.
Hinc meritò exornat ſolitam vox docta cathedram,
Et doctè tanto digna labore docet.
Miramur, meritoq; novo gratamur honori:
Sic labor & virtus præmia digna ferunt.

Gratulabundus ſcrib.

ANDREAS Offney
Northuſanus.

INfamis Magices, dum defensare laboras
Naturæ & sacris, *Dulcis Amice, Theses,*
Præside sub Docto, Congrator & auguror, inde
Perpetuæ ut mortis *nescia Fama Tibi.*

Pereximio & Præstantiss. Dn. Resp. Consalino
ac Contubernali suo perchaco, vo-
tivo adjicere calamo

L. Mq. V.

GEORGIUS BOLENIUS
Nordâ-Frisius.

INgenii monstras dotes & dona decora
Dum sacra Parnassi pulpita ritè petis.
Perge ita, nec deerit quin det tibi præmia Phœbus
Perge ita, ut excelsum verberet astra caput

Ita applaudere PræEximio atq; Doctissimo Dn.
Respondenti Fautori & Affini suo
æternum colendo voluit
debuit

GEORGIUS GREEN
Holsatus.

SEdula mens nunquam novit vitare labores,
Sed semper promptâ stat vigil esse manu.
Hoc tuus, O Schmidi! docet ardentissimus ardor
Æternum gaudens accumulare decus.

Perge

Perge ita sacratas venerari ritè Camœnas,
Nec deerit studiis aurea præda tuis.

L. M. Q. F.

CHRISTIANUS CRUSIUS
Crempâ Holſ. LL. Stud.

Ad præstantissimum
Dn. RESPONDENTEM
Amicum & Consalinum honorandum.

INgenii dotes, queîs te cumulavit Apollo,
Pulpita dum scandis, non sine laude refers.
Perge bonis avibus, specimen sectare frequenter
Virtutis veræ, digna brabea feres.

JOHANNES LEO Beyen-
fletha Holsatus.

MUsarum pavisse juvat sic nectare mentem,
Sic Sophies calcanda via est, scandendaq; summa
Culmina virtutis, doctæq; ad templa Minervæ.
Præmia quæ Smidi? Sunt nosse arcana Magiæ,
Solvere fallacis tricasque dolosque cohortis.

Gratulabundus ἐσχεδίασεν

GERHARDUS WICHMAN
Lubecensis.

FINIS.